

SU-PHẠM HỌC-KHOA

Trong vùng đất Việt

Một cái toa xe điện chất hẹp

Lợi đãi ga Cunias không được dài cả bên (banes) cho hành - khách ngồi

Như ai cũng biết xe điện đường trên chạy về ra chợ cũ Saigon chớ cũ Chợ Lớn, hành khách lên xuống rất đông đảo, thế mà mỗi chuyến chạy chỉ có một toa xe vận, thiết lấy làm bất tiện cho hành khách hết sức. Mỗi người lên xe rồi thì lại đặt ghế vò giằng chỗ ngồi. Người thì giành được, kẻ lại không, thì phải chen chúc đứng trước sau, đàn - ông lèn đàn bà lèn lộn.

Người mạnh khỏe thì không nói gì, chớ những người già yếu thì không, thại ngàn kia phải chen lèn lộn rất như thế, sao cho khỏi nhói rớt nhủi lui, rồi có khi rớt ra thì không người thiết hại đến mạng người. Đik eo mà lòn vào là người, thì ai còn muốn đi xe nữa chứ!

Còn cái ga Cunias là một cái ga ở ngay giữa châu thành Saigon, chớ chi nó có được vài cái bàn như ga chợ cũ Saigon, ga Arras V. V. thì ai còn nói gì được. Cái này không. Các ga Cunias trông trong, không có cái bàn nào. Hễ hành khách đến mua giấy rồi, thì đứng xếp rổ đá, không thì cũng ngồi chồm bồm đó mà chờ xe; thiết lấy làm khổ cho hết sức. Chúng tôi kính nghĩ ít hàng này xin ông chủ hãng xe điện ghé mắt.

Ly-thuyết-Minh

Cái nhà lộng chơ Thái-bình thì đến

Saigon: Nhà chuyên trách hàng trong nom nên chúng quanh cái chợ Thái - bình được sạch sẽ rất hợp phép vệ-sinh. Nơi chợ này người ta buôn bán cả thiếu thừ gi. hẳn trên nó là các lộ ngã năm, xe có lại qua qua chẳng ngại, hành khách lên xuống đẹp đều. Bên tới lại thì đến đến sông chèo bao chung quanh, trông vậy cái cảnh thật đẹp. Tuy vậy chớ có ai còn thiếu sót vài ngọn đèn ở đầu trên và dưới dưới cái nhà lộng chợ Thái-

NAMKY

binh; ai thì trông vào đây thiết lấy làm khổ chịu cho cái sự tới làm ấy hết sức. Chẳng những vậy thôi vì sự tới làm ấy khi se có phải chúng tham nhau mà thiết hại đến mạng người, và để bề cho kẻ gian tham ăn cướp. Vậy chúng tôi cứ xin nhà cầm quyền ở đây ghé mắt đến cái chợ Thái-bình, làm thêm cho hai ngọn đèn như đã nói trên thì lấy làm may mắn cho nhơn dân ở quanh vùng đây hết sức.

Ly-thuyết-Minh

Vì sáu bảy xu, An-nam bị khách-trú đánh

Bacliou. - Cách đây chừng ba bốn ngày, tại quán Café Hieu T. H. bán tại nhà lờng Bacliou, có xảy ra vụ 2 người An-nam bị đánh như vậy: Ngày 12 Avril, lời chừng 8 giờ tối, có 2 người An-nam lái quán Café, hiệu T. H. ở tại chợ để uống nước chơi sau bữa đi đêm dạo với người bạn mới kêu một tên bình trà để uống.

Tên phố - ky nghe rồi đi chăm đến lại, 2 người An-nam đang uống nước với nhau, nói chuyện nầy sang chuyện kia một hồi, bình nước trà hết, có một anh mới kêu phố - ky chăm thêm nước uống.

Tên phố-ky mới nói, 2 anh đang uống 6, 7 xu mà kêu chăm nước hời, tên làm công không chịu chăm nữa, có một người đứng dậy nói tới lại quán anh uống nước thường làm, sao bây giờ anh làm khổ để làm vậy.

Tên chủ quán Café đứng dậy nói sẵn xồm như vậy: Tao không cần bọn này lại quán ta uống nước đâu, bọn họ muốn đi uống đâu thì uống.

Có một anh An-nam trong hai anh ấy thấy vậy mới nói: Chạy người chẳng động nói nặng anh em tôi, thì có tên khách nói: Tao nói vậy rồi mấy lần sao tao. Người An-nam trả lời lại: rồi kẻ bọn khách liền chạy lại đánh hai người An-nam.

Hai người An-nam không thể gì cư cho lại 1 bon 4, 5 người khách lữ-lượng nên phải bỏ chạy đi, chúng nó rượt theo vô tới rạp hát. Có 2, 3 người An-nam thấy sự bất bình chạy lại can ra, chúng nó mới chịu êm, không thì 2 người An-nam ấy bị chúng nó đánh mềm xương thì chớ. - Kim-Liên

Vì hào hủi vạ

Soc-trang. - Trưa ngày 15 Avril, làng Hậu-thành, thuộc quận Kê-sách, có chớ tại tòa một cái từ-thì, đều gần là mình, trông rất gớm gớm.

Kẻ bực phờn nầy tên Ng-v-Đang, 37 tuổi, là người: chớ phát làm ăn, còn vợ tên Lê-thị Mai, 36 tuổi. Vợ chồng Đàng ăn ở với nhau đã trên mười năm không có con cái gì hết.

Gần đây, Đàng sanh ra mèo mỗ, thường tỏ vẻ bán hủi (bị) Malicho như vợ chồng nay danh chớ như nhau luôn luôn.

Biết rằng chớng loan phứt tình tâm mắng, thì Mai cầm vật đeo đi, quyết bỏ sát chớng.

Thế rồi, khuya đêm 14 Avril, thừa lúc Đàng ngủ với anh em là Xưng ở nhà trên thì Mai đã sắp đặt, nhẹ nhàng xách búa ra chòm ngay vào yết-hữu chớng rồi tẩu thoát.

Đang bị chớng hoảng hồn chớ vội vờ bưng vờ thương, vừa nhẩy xuống đất kêu anh và chạy đi, nhưng chỉ được đi được vài ngã xuống sầm vật ngang trên vông.

Liên đó Xưng cũng thức dậy nghe em nói thì sao rã ngó lão chớ có là sao em đâu mình là người biến hậu thừ nay lại dám cầm khi giới giết chớng chớng.

Nhưng đến khi Đàng đổ tay cho anh coi vật thương mà máu đang suôn xuống phún ra, Kợng mới chạy kiểm đồ bỏ ghệch, nhưng Đàng không cho, bảo rằng khỏi lo. Chỉ cho mắt công thế nào tôi công chớ.

Quả thật, sau đó một lúc thì Đàng thừ ra một hồi dài rồi đi xuôi.

BÌNH ĐAU BỤNG

Bình đau bụng đối với bình đư gia bị bình đau ruột là lời gươn DAMOCLES treo sẵn có ngay giết mình chết. Nhưng cũng có thể đôi lúc quên kỹ vào vô đợc. Một người đến ông 32 tuổi khi tới ở Saigon, khi tới ở Hanoi đã gần 15 năm nay mang phải bệnh này hằng kỳ. Người ấy có một người vợ chớng và hai con nhưng bình chỉ thườn giảm có vài tuần thôi, mà táo đạn bụng, hay, bị lãn. Vì vậy mà ruột của họ phải hư lãn.

Nội hời đó người lãn cặn và lãn tâm kiếm khắp nơi mà chẳng tìm ra làm dạng thì Mai. Nào đó thì Mai, đương như đã sắp đặt sẵn, sau khi thiết chớng rồi thì chạy luôn lên thấy Cai-tông, vậy mà thấy Lương-an-nhơn mà thủ tội.

PHARMACIE PRINCIPALE

SOLIRENE

M. HEUMANN
SAIGON

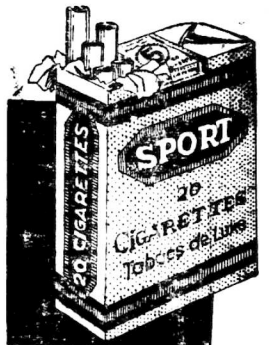
TỰ-NAM
1865

BA ĐÔI
ĐỒ ĐANG

THỦ THUỐC
HIỆU NÀY

SPORT

Thuộc vận tại đây có mùi thơm của thuốc bèn Tây

Ngon hơn thuốc của các ngài thương hút

5 xu một gói 20 điều

Mardi 20-4-37. — TIÊU-THUYẾT — số 574

江湖劍俠
Giang hồ kiếm hiệp

Hỏa thiêu Hồng-liên-tự

Nguyễn-Ciên-hát: dịch thuật.

HỘI THƯ NĂM MƯƠI CHÍN

Trở nghiệp - hướng gần bị cạp an, Phụng đạo - tìm thân nghiệp rồi.

(Thập Thoa)
Chớ phải như lúc bình thời thì tôi không đợi cho con nghiệp - tức ấy, hành hành như vậy, tôi đã ra tay mà giết nó rồi. Ngặt vì con

nguyệt - tức ấy nó ra có để muốn một chút, cái số epp đã bị tôi giết để chớ rồi, nầy thiết tôi lãn ng dám đánh liêu - tức e thừ - phụng nó không nói mà lại còn bại lại tá - h-mang ăn tôi.
Bờ vậy cho đến, gần đây tôi về ác lịch trong nhà không hề ra đường và cũng

chàng muốn gặp loài nghiệp tức ấy nữa làm chi. Hôm ấy bỗng ông lão-hầu cùng chớ vị Tiên-sanh giắt làm tôi xa, song việc gì thì tôi chẳng dám tin, chớ ai biết ấy thì tôi không tuấn mạng được.

Ấy chẳng phải là tôi muốn kiếm chuyện mà tôi chớ chỉ ai đâu: thiết tình là cái han giết con tôi đã mất rồi; nếu gặp gượng mà làm liêu, át phải bị trời phạt mà mang tai họa. Bọn Thân-Singhe nói, đều lấy mắt nhìn nhau, mỗi người đều lộ vẻ thất vọng. Vị Thân-Singhe đó lại hỏi nữa rằng: Giết epp mà số bạn gì hay sao? Cái han ấy ai được? Mà đến bao giờ là mãn? *

Lam - tần - hạch nghiêm đời một mà nói rằng: Cái việc ấy vẫn có đó lâu, chớ việc phải là tôi muốn bày đầu để chuyện mà nói buồn như vậy đâu. Hồng chỉ thừ nay những thớ san mà giết được epp có nhiều cho liêu, công không bao giờ chớ đến sốiram.

Còn như tôi đây, đã mười năm nay, tôi giết epp đã hết 90 con rồi, tư hầu nếu có gặp epp không động tới nữa. Ha cha con Tông-nhạc-Lâm, là thấy bọn thừ san rất có danh ở Mã-nam, họ giết epp cũng không phải ít, nhưng cha con họ cái bị thiết tôi, không có con epp nào là giết không được;

chớ họ không biết tôi giết epp đã từng cái hạn rồi, không nên còn giết nữa. Chỉ như con nghiệp tức này mà có thân không hay ở đây, tôi cũng không kể gì đâu; thừ hời cho nó có thân thàng đến đâu đi nữa, mà phải gặp hời tôi chưa đó hạn, thì tôi cũng giết nó như epp thườn kia vậy, chớ không bao giờ là nó chạy cho thoát khỏi tay tôi.

Mấy vị thân-sinh bèn thườn nghị với nhau một hồi rồi mới dạy lại mà nói với Lam-tần - Thạch rằng: Tề ra Tiên-sanh có những epp khó liệu như vậy mà Tiên-sanh đã thừ rồi ra rồi; nếu lấy lý mà luận ra thì bọn tôi

không nên ép lãn. Nhưng hôm nay mà chúng tôi đến đây chẳng qua là cứu khổ nhân - sanh xin đ-m hết phương-pháp ra mà rừ một đại-hại vì mấy mươi vạn dân - mạng sanh - linh tại huyện Tân-ninh này, chỉ cần có một lý là cứu cho Tiên-sanh vò lòng ra sức thì mới trông mong cái sanh lộ mà thôi; nay Tiên-sanh nhơn vì hạn mãn, nên không có thể giúp được việc này, thì ra mấy mươi vạn sanh-linh ở Tân-ninh; vậy từ đây át chẳng an thân được rồi.

Nhưng liên-sanh vẫn có cái chi trừ bạo an; dân thì phen nầy không luận là nào, chúng tôi cũng chớ khần-sầu

Tiên-sanh đại phát từ bị mà cứu lấy mấy mươi vạn sanh-linh trọn một huyện này. Nếu Tiên-sanh thiết quá từ hân mà không chịu ra, thì xin Tiên-sanh công trợ nghị giảm cho chớng thì một cái phương-pháp mà trừ chớng được mới hời lợi. thì chúng tôi sẽ tuân theo mà làm.

TẬP «SU-PHẠM HỌC-KHOA»

XUẤT BẢN MỖI THÁNG MỘT KỶ

Giá đóng niên tập S. P. H. K. (Cả phần thầy giáo)... .. 5\$00

Những vị giáo-sư và viên quyn An-nam nên thừa nhận giùm gửi cho bòn-quản, những số bạc mua báo đy thì bòn-quản sẽ tính cho một phần huê-hồng 5%

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG

Công-ty hữu hạn vốn 250.000 đồng bạc
Sáng lập năm 1927

Hồ quyn 54-56, đường Pellerin, Saigon

R. C. Saigon n° 61

Dãy thép: CREDITANA-SAIGON

Dãy thép nói: SAIGON 21 326

Công-ty này tên TIỀN KIỂM của bà tánh, tiền gửi vào 2 lý rươ mỗi năm, sản phẩm tinh một lần ra nhập và vốn mà sanh lời nữa. Tiền này muốn rút ra chúng sao cũng được.

Công-ty cho vay lãi bằng và Quốc-trái Pháp, và Quốc-trái Credit National và những phiếu nào mà Quốc-trái Pháp hay là Đông-Pháp phát hành này là chấp bảo chứng.

Công-ty cũng nhận lãnh các tờ lập hàng và lãnh tiền lãi những tờ quốc-trái, và nhận số mở rươ và tiền lãi của các tờ này bằng thông hay là bằng năm.

Mọi hồ sơ mua bán Pháp hợp thức kiểm tốt đẹp bằng số mà bán, để cho bà tánh nhận được. Xin quý vị hãy đến hỏi qua hay là viết thư mà hỏi sách thư mượn hợp thì kêu là.

(Vả ông chuyên khác, xin hỏi thăm hỏi)

Tên chỉ của bòn-ội: LAM VÀ VANG CHO XỨ SỞ MINH

BÀN TRỊ SỰ DANH DỰ VÀ CỖ VẤN:

Chủ tịch: HUYỄN BÌNH-KHIÊM, nay ngài đã từ đời.
Phó hội trưởng: M. TRẦN-TRINH-TRẠCH, (được bầu cử chiều theo đầu 23 trên đầu lại)
Hội viên: Dr. BIAILLE de LANCI-AUTHIERE.

- M Denis LÉ PHAT-AN
- M LUY-VAN-LANG
- Dr TRẦN-VĂN-BÓN
- Dr TRẦN-NGUYỄN-LÂN
- M TRỊNH-BÌNH-TRÁO
- M NGUYỄN-THÀNH-LIỆM

BÀN TRỊ-SỰ VÀ QUẢN LÝ

Chủ tịch: M. TRƯƠNG-TÂN-VI.
Quản lý hành sự: M. NGUYỄN-TÂN-VAN,
Hội viên: M BỒI-QUANG-CHI,
M BẢNG-VĂN-DÂN,
M B. NG. TRUNG-VINH,
M Alexis THÁI V. LÂN
Tổng-ly: M Paul LÉ-VAN-GÔNG

TRUYỀN-NGÃN Dưới bóng trăng khuya

Chuyện này là chuyện có thật, kỳ là một trang tình-sử của tôi, phổ biến hồi có năm Quý độn An-nam (1933) chẳng phải chuyện bia đất, các bạn đọc nào biết!

Viet-Nam, Saigon, Trung đit Công-Hoa

(Tiếp theo)

Em ơi! Em nào có biết rằng mấy năm nay, anh vui, mà chịu làm đến thâm sâu nơi các não trí óc tối đen như người lạc phách không hồn? Thành sẵn khổ dữ mạch thêm khôn ngần! Em ơi! Cảnh ngộ của anh như thế đó, nhưng, nào em có rõ thấu cho anh, anh cũng vẫn biết rằng: đang lúc anh, mà sâu tình thêm khốc, là đang lúc thi giờ em đang công chúng cùng con, vui thì cảnh gia đình cứ nên hi lặc em nào thiết nghĩ đến người lẽ nhạn này mà làm chi! Nhưng mà sự đó qua, sự đó qua, anh cũng rất để nên vết thương lòng, mà mình đem chôn cho em, suốt đời được hưởng làm đời hạnh-phúc trong cõi đời, còn thân anh, thân anh cái kiếp sống thừa vô hạnh-phúc với anh (thời nghĩa vụ mà em đang, tình không chời với cảnh hậu chực nghiệp...)

Tôi viết tới đây mà buồn lịm ta than như vậy, các bạn đọc lấy làm là phải vui khó hiểu, nhưng mà có chi lạ. Nang có chóng rồi! Vàng, Lang hiện giờ có chỗ ở con... Có chông con sau khi gặp gỡ được biết rồi. Lang ưng thuận khác; Lang đánh lòng cắt đứt giây an-tình, dặng lý chông mà chông nằng nào ai là; chửi là bẻ... là bạn của tôi! Mai... Mai là chông của Lang là chông nằng thiên nữ hôm xưa, dưới bóng trăng khuya cùng tôi trao lời tơ tóc nước! Nay lại là vợ của Mai, các bạn chắc lấy làm lạ sao Lang lại bện quên thế? Nào có chi lạ... là vì: Mai là người, giàu sang hơn tôi nhiều, là người có tài, hơn tôi nhiều. Đây tôi xin viết thuật dẫn dưới cặn kể cho bạn đọc rõ.

Tôi cùng Lang yêu nhau rất nên khấn khất, tôi tình rủ đây thế nào thì cùng đây, mai trước đến nói cùng các nằng dặng tương là cưới nằng cho rõ ràng đời bền, Nào để đầu thời - gian lần đi tới, tôi vì cảnh nhà bối rối nên chưa dám hứa rằng với Song thân, tôi bện với nằng, trong ít lâu đây, rờn rai thì giờ, tôi sẽ lo rờn chung thì cùng nằng... Thời-gian qua, Lang cùng

theo thời gian mà thay đổi, Lang khác hẳn hôm xưa nhiều lắm Lang chẳng còn tưởng nghĩ đến tôi... ôi! Tôi vô tình nào biết những sự xảy ra ngầm ngầm nơi da Lang... Một buổi chiều kia, tôi tiếp được thiệp mời đi đám cưới, đám cưới của Mai, là người mới Mai không nơi cưới con ai tên gì? chỉ nói: ngày 18 An-nam tháng hai năm (Nhâm-tu) năm... ngày (1934). Tôi với Mai là bạn học cùng nhà, tôi vì cảnh-ngộ buộc ràng, nên chẳng ở chốn học-đường được nữa; vì vậy mà tôi học Mai hơn tôi nhiều, Mai là con nhà giàu có, tuy giàu mà Mai vẫn dầm việc, hiện nay Mai làm ở hàng... ở Saigon. Mai đối với tôi rất thân mật vui vẻ, Mai cưới vợ đem thiệp mời lễ nào tôi lại không đi... Ngày 18 An-nam đã đến, tôi bện sửa soạn đi đám cưới... Nhà Mai ở đường Paul Blanchy prolongee (Phủnhuân). Khi tôi đến nơi, được Mai tiếp rước vào về, tôi tưởng Mai cưới ai là ra Lang, Lang này là vợ hẳn hoi của Mai; tình trước Lang cùng tôi như con mợng áo thông qua tiêu tan đi mất!

Ngôi nơi bàn tiệc tôi chẳng vắng mấy mặt tâm hồn rời ra, đầu óc nặng nề, rờn bện tay vào cạnh bàn mợ mang chuyện có đã qua, khiến tôi tâm canng xao xiết!

Tuần rượu champagne rờn tiếng ly cùng, cùng ly, tiếng chúc mừng nghe chan chất đời lại đầu óc tôi, vẫn mợ mang ngàn ngờ lạc phách tiếng pháo nổ đi dặng lách tách... tôi giật mình tỉnh giấc nhớ đến phần sự của tôi đến đây lên giữ nét mặt thoáng nhiên, gương mặt cười hờn đến chùng mừng đời vợ chồng mới... ở nằng giờ lâu, bện bước vào phía trong mà kiêu từ che mẹ Mai, rồi bước đến bắt tay Mai lòng tôi rất an nằng liệt mặt đưa nhìn phía bên kia Lang có đầu nói cười rất vui vẻ, trên nét mặt tự nhiên Lang ngo tôi dường như không quen không biết.

Ra khỏi nơi chốn nằng nề ấy tôi một mạch cầm đầu cúi thúi trên con đường eo hẹp gai cấn... Về đến nhà nằm lắng qua

CLINIQUE MÉDICALE

64, đường Meyer, tại Albert 1er, tại ĐAKAO (Saigon)
Téléphone: n° 288

DOCTEUR PHAN-TÂN-THIỆT

Es-assistant en dermatologie à l'hôpital St-Louis Paris
Agrégé médecine attaché aux services de Dermato-venéologie créée par le Ministère de l'Hygiène pour la lutte anti-venérienne

Có phòng muối bình giá và phòng thường bệnh mắt mà em tình, có nơi để thuốc, dầu, nước rửa, nước óc, xé vớ-trang bằng kính bẻ vớ... Có chỗ riêng để rửa đầu nước diagnostic và chữa bệnh bằng quang tuyến xaraxovalisation, ozone curtain.

Tri các chứng bệnh và chuyên-trị các chứng tình đờn-bá, bệnh mà già đờn rờn, bệnh huê-lâm kinh niên

Al muốn dùng thuốc Tây mới, tốt hạng nhất?
Al muốn có người bảo-chế thiết kế sang
các loại thuốc của các quyn Đốc-Tơ?

VẬY XIN QUÝ VỊ ĐẾN TẠI:

pharmacie franco-asiatique

PHÁP-Á ĐƯỢC PHÒNG

Rue des MARINS, 219 - CHOLON

Tôi đó sẽ có ông PHAM-HỮU-HÀNH bắt bặng Báo
chả-sơn, tiếp rước quý vị một cách hào-mãn và vui-vẻ.

Thuốc mới và tốt nhất-hạng, giá lại rẻ.

Quý vị ở Lạc-Tĩnh ghi thì đến... thuốc, thì chạng thì anh Mợng thì
bệnh, giá thuốc rất sát mợn phần lại không tính! Xin chú-ý!

Khẩn đờn snđi-đờn
NGUYỄN-VAN-BỚP
chủ sở-hữu

DÂY BĂNG
Cho các Viên-Quan

Rỗn-hiêu có tiếp đặng bện Pháp
mới giờ sang các tay bả g
(chả-pháp) cho viên-quan như Đốc-
phá, Phó, Huyện, Chi-tông bang,
nhất-hạng, nhì-hạng, ba-hạng, đờn-
địa-bá, và Ban hiến Phó-tông

Vả mỗi thứ có vài ba cái mà
thời nên Rỗn-hiêu xin các quyn
nào có cần đặng thì viết thư lên
cho Rỗn-hiêu mà hỏi giá, Rỗn-hiêu
sẽ hỏi kim cho quyn ngài biết.

Rỗn-hiêu chế Rỗn-hiêu bán hết
thời phải đợi cả năm bầy tháng
nữa bện Pháp mới có giờ quyn
thưa.

Xin quyn ngài lưu ý.

Imprimerie de l'Union,
NGUYỄN-VAN-CỬA
57, rue Lutten Mottard
SAIGON

HO LAO

Kính nể thầy họ thường mà
chống lo điều trị, nếu đã lâu sẽ
thành ra ho lao.

Phải trị lập tức khi mới bện
sợ bằng thuốc PULMOGENINE,
ba, bốn lần mỗi ngày. Một mợ
cạnh với một chén nước trà,
sẽ đặng hiệu nghiệm, đã trở
dạng ho và bở phổi.

PULMOGENINE là một thứ
thuốc trị bệnh ho rất thần diệu.
Mọi người bệnh nào đã đặng
thuốc PULMOGENINE rồi thì sẽ
rõ sự hiệu nghiệm của nó.

PULMOGENINE VE LON GIÁ 1350

Có bán khắp nhà thuốc tây
Cả ở B Pharmacie Centrale,
J.MUIS, 198 & 201, Rue Lutten
Saigon.

PHÒNG CỎI MẠCH
NGUYỄN-VĂN-KHAI
Lương-vỹ bả quyn trị

Médecin libre

GIỜ CỎI MẠCH:
Sóm mai... 7 h. à 10 h.
Chiều... 4 h. 15 h. à 18 h.

30, Route provinciale 15
(rẽ ga về đờn GIABINH)

Còn nữa

Rượu DUBONNET

ĐẠI-LÝ ĐỘC QUYỀN
Compagnie Optory - ROBIN

**CHUYÊN TRỊ BỆNH
THẬN TÁI**

Docteur NGUYỄN-VĂN-THIỆT,
cấp bằng khỏn nằng
và nằng.

Số nhà 55, đường Chateaugay,
Lambet, SAIGON

Chuyên trị các chứng bệnh
mà nhớ là bệnh ngoài da
đemung, sảy, nột, ung-thử,
vết loét, và bệnh về mợ
mợ đờn mai, thiếu máu,
v. v. và bệnh đờn tiểu đờn,
họng dài, lậu, kinh niên, yếu
sức... và bệnh của phụ-nữ
đặng dài, đờn kinh không
đều và đờn đờn, đờn đờn,
v. v.

Ông đã nhiều năm kinh-
nghiệm sản các bệnh-nhờ
về các chứng bệnh trên đây.
Mỗi ngày ông đều khám
bệnh cho tơn. Chả-nặng và
ngạt là thì buổi sớm mai.
Ông cũng có đờn đờn để
trị bệnh nữa.

**Độc báo mà không
đọc tờ Nông-công-
Thương chưa phải
là người biết đọc**

IMPRIMERIE DE L'UNION

NGUYỄN-VĂN-CỦA
57, rue Luellen Messard - SAIGON

HAI-PHÁP CỘNG-HÒA ĐÀN-QUỐC
Tự-do - Bình-dĩng - Đồng-bạc

BẢNG-PHÁP Nam-kỳ Thông-độc

TỈNH RACHGIA

YẾT-THỊ. - Đơn xin phát mãi đầu gia đất Nhà-nước.

Tên họ, nghề nghiệp và chỗ ở người xin	Chủ tọa lạc số đất	Số		Nợ họ
		miếng tờ hồ đất	sào mẫu	
Ông Raymond Commaux ở Saigon	Mông-Tho	9	36 60 00	
		9	37 50 00	
		10	74 47 00	
Bà Raymond Commaux ở Saigon	Mông-Tho	1	37 20 00	
		1	38 00 00	
		24	62 32 50	
		26	72 36 20	
		1	1 30 00	
		1	4 25 20	
		1	0 00 00	
		1	1 42 60	
		1	0 20 22	
		1	0 08 75	
		1	0 46 25	

VIỆC TRANH CÁN VÀ KẪU NẠI

Chiếu theo thế-lệ điều 11 và 13 lời nghị-định ngày 13 Juin 1929, ai có tranh cãi về chi thì nộp trong kỳ hai tháng, kể từ ngày dán yết-thị này, phải làm đơn nộp cho quan Tham-biện chủ tỉnh Rachgia.

Rachgia, le 1er Avril 1937.
L'Administrateur Chef de Province,
Signé: ILLISIBLE.

Pour affichage
Saigon, le 6 Avril 1937.
Le Directeur des Bureaux
du Gouvernement,
Le Chef de Bureau,
Signé: ILLISIBLE.

HAI-PHÁP CỘNG-HÒA ĐÀN-QUỐC
Tự-do - Bình-dĩng - Đồng-bạc

BẢNG-PHÁP Nam-kỳ Thông-độc

TỈNH RACHGIA

YẾT-THỊ. - Đơn xin phát mãi đầu gia đất Nhà-nước.

Tên họ, nghề nghiệp và chỗ ở người xin	Chủ tọa lạc số đất	Số		Nợ họ
		miếng tờ hồ đất	sào mẫu	
M. et Mme Raymond Commaux ở Saigon	Mông-Tho	4	10 40 00	
		3	27 25 33	
		7	5 01 66	

VIỆC TRANH CÁN VÀ KẪU NẠI

Chiếu theo thế-lệ điều 11 và 13 lời nghị-định ngày 13 Juin 1929, ai có tranh cãi về chi thì nộp trong kỳ hai tháng, kể từ ngày dán yết-thị này, phải làm đơn nộp cho quan Tham-biện chủ tỉnh Rachgia.

Rachgia, le 17 Février 1937.
L'Administrateur Chef de Province,
Signé: ILLISIBLE.

Pour affichage
Saigon, le 18 Mars 1937.
Le Directeur des Bureaux
du Gouvernement,
Le Chef de Bureau,
Signé: ILLISIBLE.

Bài diễn-văn tiếp-kiểm quan Chủ-tỉnh Rạch-giã M. Dufour (Tiếp theo trang 12)

Năm 1902 tôi ra làm Hội-dồng địa-hạt, khuyến dụ nhân-dân mở mang ruộng đất cho cơ nghiệp làm ăn to tát.

1908 tôi có thu dự cải-lông An-ninh tôi hết lòng vì phận-sự lo khai-kinh, đắp bờ. Mục đích tôi là khuyến - khích dân sự chuyển làm ruộng rẫy.

Lời đó trên bậc cao hợp tôi trừ phương quảng-bách cho nhân-dân đắp bờ theo me-rach, nyan nước cho đất khô ráo qua mùa nắng dãi mọt-ch, lửa cháy làm lũng có cây cỏ đổi bờ tràn máu, thành ruộng cho đễ cấy cấy. Mỏ mang mau chóng là nhờ sự tận thành của các quan chủ tỉnh trước và các quan chủ quận tây nam ở Long-Mỹ từ trước đến giờ còn đường địa hạt số 40 (Cần-ho-Rạch-giã) đường 12 le ra Long-mỹ giáp Sóc-răng làm một công-trình ki-nhiết hạ-độ do những người dân-tâm, tận-tức mới làm nên.

Các việc ấy đã qua, đây xin nói đến hiện tại. Theo lời quan Toàn-quyền Pasquier nói tại nhà Công-sở Thuận-hưng thì chúng tôi hiện nay ở trong lưới kinh-kế khuan, bạch, chẳng khác nào mắc phải bịnh trầm-kha, ngấm ngấm đau nhức, khắn cấp Thầy hay Nuy quan lớn đảo nhậm Rachgia, thì nhn thiệt Quan lớn ở ông Lương-y có nhiều kinh-nghiệm mà cứ bị-tại thì người Trauvin đã thâu-triệt ra ca tụng từ lâu. Thế thì bầy gì chúng tôi chỉ còn nói chừng, khai-binh, mong nhờ gởi báo-vị cho phủ-hạp với bịnh mà ohuyên-trị cho chóng lành.

Vậy chúng tôi chực Quan lớn, Bà lớn nhậm tỉnh Rachgia được mọi sự bình an, khoản thời-gian cai trị lâu dài cho nhân dân được nhờ an-luật.

Tung hô :
Đông-Pháp, văn-luê !!!
Rachgia, văn-luê !!!
NOUVEAU-NANG
Bé-Phuoc-hien
Chevalier de la Légion d'honneur
à Vinhhuong

Bàm Quan lớn,

Trời hai ngày đi với Quan lớn đến các làng, tôi đã nghe và hiểu biết ít nhiều về cách làm việc cũng tâm lòng quảng-dại của Quan-lớn đối với hương - chức và dân-tộc. Đến đây là ngày chót, lại là làng sở tại phần tòng tôi, nên tôi xin nói ít lời để Quan lớn rõ tâm-tưởng tôi:

Về cách ăn ở của dân sự và sự làm việc của hương chức tôi xin những quan lớn Chủ-Quận tỏ bày với quan lớn, vì Ngài nói bằng tiếng Longxa Quan lớn tương tận hơn.

Về thuế vụ trong tòng tôi (trong mấy năm kinh - tế khuan-bách-thiệt là khổ-thấu, nhưng nhờ có quan lớn, Chủ-quận cũng hết lòng lo lắng thời-thuế, nên thâu vô cùng khá, nhờ vậy mà công việc tạo-tác năm 1938 như tu bổ trường học làng Vinh - trường Phú-long mà việc lập Hòa-an, Long-binh, Vinh-thuận - đồng, Vinh-tường mới làm đặng. Nay Quan-lớn đi các làng mà quan-đại như vậy thì thuế khóa sẽ thâu vô được dễ-dàng hơn nữa.

Về kinh-cảm, nhà-thương, nhà trường thì Thầy Hội-dồng Nguyễn-hiến - Thân công đã kê tại làng Long-binh, mà các việc ấy tôi cũng cho là cần-ích. Hôm nay Quan-lớn Đức-Phủ lại nhắc qua lịch-sử tỉnh Rachgia để làm tài-liệu bổn phần Cai-trị.

Theo ý tôi thì Quan-lớn chịu khó nhọc rất nhiều mà đi kinh-lý các làng như vậy, cuộc đi này có ý nghĩa lắm. Chẳng những hữu-ích cho tôi và hương-chức, mà cho cả dân-sự nữa.

Nói tắt một đũa là Quan-vn điu-dắc chúng tôi lên một cơn đường trong-trái, sáng suốt để làm việc. Chúng tôi sẽ vui-về phấn-đầu mà làm theo ý muốn Quan-lớn.

Vậy chúng tôi xin cảm ơn Quan-lớn, chực Quan-lớn ở Rachgia cho được lâu, chúng tôi sẽ hết lòng lo phận-sự để khỏi phụ lòng Quan-lớn.

Nguyễn-hiến-Kỳ
Cai-Trị An-Ninh

SỮA NƯỚC TƯƠI

NESTLÉ

HIỆU

CON-CHIM

Là thứ sữa rất trong sạch, rất hồ đưng, dễ tiêu hóa, lúc nào dùng cũng tốt.

Thứ sữa này quả nhiên là đã có tiếng khắp hoàn-cầu.

KÉP HẠT VÀ ĐIỆN TƯỢNG

gần có hai triệu và...
kh. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.

Một anh kẻ bất-thành tạo, sau khi đon bao lì, làm việc như thấy ở...
Già ban họ không rõ nhiều. Xin viết thư hỏi ban gia mới Hoa-hiến ở phố chợ.

VỀ RA THÔNG THÁ
hàng ở trong L. Lacourne. - Chodui.
gần trại lính tập ở-ma.

MANUFACTURE SAISONNAISE DE CARREAUX & MOSAIQUES
Societe d'Exploitation des Etablissements

BROSSARD MOPIN

Kẻ nghiệp
Băng lập từ năm 1909
ở 3 đường Luchin Lacourne
CHODUI SAIGON

Gạch bông tối thường hàng, nhiều kiểu mới rất xinh đẹp, làm bằng Xi-măng đỏ thừ màu và các vật dụng đất ở Pháp, đẹp lắm.
Xin mời quý vị đến xem, khi gạch bông mới hay, đẹp lắm.
Già ban họ không rõ nhiều. Xin viết thư hỏi ban gia mới Hoa-hiến ở phố chợ.

TRƯỜNG-THIÊN-TIỂU-THUYẾT - 20 Avril - 37 - N 126

Bạch-Khuê Toàn-Truyện

白圭全傳
Đệ thập tài tử

HỒI THỨC MƯỜI LÂM
Tuyên Cung - phi, Tô - anh
Cúc-anh bị bắt,
Kén Phò mã. Kinh-oai Hiên-oai
thành hôn.
(Tiếp theo)
Nay Học - hiên Trường-đại-nhơn là Y-trung-nhơn của Linh-ai, hai đấng có lời minh ước đã lâu, nhân dịp

Trường-đại-nhơn phởn-hậm ở đây, nên khiến Linh-ai thành hôn xong việc, hệ làm lễ thành hôn rồi thì dâng sớ trên trời, tất niền Hoàng-thượng cũng có lòng mừng, nên Đại-ai ơn sớ tâu về tới Linh-ai khi-quân, (đổi vua) thì chỗ cha con không có án nghĩa gì nữa hết, Bô

chánh vừa nói dứt tiếng Án-sát lại nói tiếp rằng: chúng tôi chịu trách nhiệm làm mai-nhơn, đấng Lữ-ai kết đôi bạn với Trường-đại-nhơn xong việc, chỗ ước vọng của chúng tôi như vậy, xin Đại-nhơn chớ khà phụ lòng ở Dương-tiến-phủ phát giận mà nói rằng: các ngài nói quá quyết niền vậy, không sợ phép vua hay sao? Ông nói bấy nhiêu lời, đấng đay bước vào nhà trong khi đó.

Quan Bô và quan An lấy làm thất vọng, lập tức trở về nói lại cho Đình-thuy bày, nghe nói hôn-sự bất

thành. Đình-thuy lại thêm sớ vào.

Theo lời quan Bô quan Á đã nói, Dương-tiến-phủ biết Tô-anh và Cúc-anh ở tại Trường - thôn, ông khiến người tiếp đến hai nàng và Phò-mã, bước hai nàng ở chung một căn phòng kín đáo, ông viết một bản biểu chương trong khi thân vắng, khiến người đem biểu-chương phi báo Lễ-bộ ở kinh, việc này ông giao kin một bé, chẳng cho Dương-phu-nhơn và Tô-anh Cúc-anh biết tới thế triệu, Dương-phu-nhơn hay được cơ sự như vậy, lên phát

lệnh, liền thâu hồi biểu-chương lại liền, Dương-tiến-phủ làm tướng biểu-chương phát đi tới kinh rồi, chớ không biết Phunhơn đã thâu hồi biểu-chương ấy lại.

Nói về vua Vạn-lịch ngự ra Đế-diện thì triều, văn-ban và võ-ban đứng hai hàng thi tập. Lễ-bộ thượng-thư là Trần-đức-mưu vì có việc gấp, ông bước ra sân-chầu gọi sứ tâu rằng: hai tài-tử của Học-thần ở Giang-nam-tiến-cử, tên là Bình-cán và Bình-cang, bừa trước hai tài-tử thời-triệu, không biết đi đâu vắng mặt, Tiểu-thần khiến người tìm

kiếm, không thấy tung tích hai tài-tử ấy ở đâu.

Nghe lời điện tâu của Trần-đức-mưu, Hoàng-đế lấy làm sự lạ, tức thời chỉ triệu Kinh-oai và Hiên-oai cật vấn, là cật vấn về sự Bình-cán Bình-cang đảo thoát ở đâu, (Kinh-oai Hiên-oai là hai tài-tử ở Hô-nam, Bình-cán Bình-cang là hai tài-tử ở Giang-nam, đều ở chung tại Tư-tiến-các anh em Kinh-oai tâu lại một lời, đều thối thạc rằng: không biết sự anh em Bình-cán đảo thoát ở Hoàng-đế lại khiến người tìm tại kinh, không nghe tin tức Bình-

cán Bình-cang hạ lạc chỗ nào, bởi vậy, Hoàng-đế tức giận cầm gan, muốn chỉ triệu Dương-tiến-phủ về kinh cứu văn, Trần-đức-mưu tâu lại rằng: Dương-tiến-phủ trong nhậm ở biên-cương, không nên trở về kinh sanh sự, vì sợ ngoại-trĩ, như tâm nghĩ đi, xảy ra cuộc lộn xộn không yên.

(Còn nữa)

